

Motion till riksdagen 2021/22:4670

av **Momodou Malcolm Jallow m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2021/22:212 Certifierade byggprojekteringsföretag – en mer förutsägbar byggprocess

---

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag att införa certifierat byggprojekteringsföretag som en ny aktör i plan- och bygglagen (2010:900).
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda andra sätt för att öka förutsägbarheten i byggprocessen och då fokusera på att tydliggöra Boverkets byggregel samt stärka kommunernas kompetens i frågan och tillkännager detta för regeringen.

2 Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnar regeringen förslag till ändringar i plan- och bygglagen (2010:900) som innebär att det införs en ny aktör i lagen: certifierat byggprojekteringsföretag, som enligt förslaget ska ha särskild sakkunskap och erfarenhet i fråga om att bedöma utformningskraven på ändamålsenlighet och tillgänglighet samt tekniska egenskapskrav vid nybyggnad av sådana bostadshus som kommer att framgå av myndighetsföreskrifter. En byggherre ska kunna använda sig av ett certifierat byggprojekteringsföretag för projekteringen vid nybyggnad av sådana bostadshus som kommer att framgå av myndighetsföreskrifter. Om ett sådant företag används ska byggnadsnämnden inte pröva sådana krav som omfattas av certifieringen, vare sig inför beslut om bygglov eller startbesked. Det ska vara frivilligt för en byggherre att använda ett sådant företag.

3 Vänsterpartiets ställningstagande

Vänsterpartiet anser precis som regeringen att det behövs en mer förutsägbar byggprocess, inte minst för de byggaktörer som använder sig av standardiserade processer och som är verksamma i flera kommuner.

Enligt Boverkets rapport är det främst kraven på tillgänglighet, bostadsutformning och brandskydd som kommunerna tolkar olika. Myndigheten menar att en stor anledning till de olika tolkningarna av byggreglerna är att de är utformade som funktionskrav och att det därför finns ett inbyggt bedömningsutrymme i fråga om hur de ska uppfyllas, vilket alltså leder till att olika kommuner ställer upp olika krav för hur en viss funktion ska uppfyllas. Vidare betraktas Boverkets allmänna råd i Boverkets byggregler och Boverkets konstruktionsregler ibland som tvingande, trots att det kan finnas andra sätt att uppfylla ett krav i en föreskrift. En annan anledning till de olika tolkningar som Boverket lyfter fram i sin rapport är bristande resurser och kompetens hos kommunernas bygglovshandläggare och bygginspektörer.

Vänsterpartiet tror inte att de olika tolkningar av Boverkets byggregler som kommunerna gör, och som minskar effektiviteten i bostadsbyggandet, kommer att förbättras genom införandet av certifierade byggprojekteringsföretag. Med tanke på att problemen redan tydligt har identifierats så torde en rimlig väg framåt i stället vara att förtydliga dessa delar av regelverken och samtidigt öka kompetensen på området i kommunerna.

Ett flertal remissinstanser delar Vänsterpartiets åsikt att problemet med kommunernas olika tolkningar av byggreglerna delvis beror på just otydliga byggregler samt brist på tillräcklig vägledning om hur kraven ska tolkas. Det är därför mycket tveksamt om regeringens förslag, som innebär att ännu fler aktörer ska tolka byggreglerna, verkligen kommer att leda till en mer förutsägbar byggprocess.

Kommunerna ska även fortsättningsvis kunna ingripa genom tillsyn, och precis som några av remissinstanserna tror Vänsterpartiet därför att problemet med olika tolkningar av byggreglerna enbart riskerar att flyttas till ett senare skede i processen och alltså inte lösa kärnproblemet.

Vidare ifrågasätter Vänsterpartiet själva idén om att flytta kontrollen av de tekniska egenskapskraven från kommunen till privata aktörer. Vi är överlag mycket kritiska till att det arbete som en myndighet tidigare utfört i stället överförs till vinstdrivande privata aktörer. Erfarenheter har visat att detta sällan leder till något positivt och vi anser, i likhet med några av remissinstanserna, att det finns anledning att ifrågasätta om dessa aktörer kan utföra uppdragen på ett opartiskt sätt.

Slutligen vill vi mot förslaget om certifierade byggprojekteringsföretag anföra den risk som bl.a. Förbundet för delaktighet och jämlikhet, Lika Unika och Tillgänglighets-sakkunnigas riksförening och Länsstyrelsen i Skåne län lyfter fram i sina remissvar. Nämligen att regeringens förslag riskerar att leda till att färre nybyggda bostäder kommer att uppfylla kraven på bl.a. tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelseförmåga – detta då byggnadsnämnden ju har bevisbördan vid tillsyn i efterhand och deras möjlighet att ingripa mot byggprojekt därför rimligen kommer att minska. Vänsterpartiet är i detta eniga med remissinstanserna och med MSB, när man pekar på faran att kommunerna i dessa fall framöver endast kommer att kunna ingripa vid grova avvikelser från kraven, t.ex. när felet är så allvarliga att fara föreligger för tredje man. Om färre bostäder blir tillgängliga motverkas även genomförandet av de

funktionshinderspolitiska målen (prop. 2016/17:188) liksom det internationella åtagandet enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om att införa certifierade byggprojekteringsföretag som en ny aktör i plan- och bygglagen (2010:900). Detta bör riksdagen besluta.

Regeringen bör utreda andra sätt att öka förutsägbarheten i byggprocessen och då fokusera på att tydliggöra Boverkets byggregel samt stärka kommunernas kompetens i frågan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Momodou Malcolm Jallow (V)

Ida Gabrielsson (V)

Christina Höj Larsen (V)

Maj Karlsson (V)

Daniel Riazat (V)

Karin Rågsjö (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)